

Egy bárkában eveznek
A NOE nem hagyja magát

Az országos nagycsaládnak tagja a szegedi Fészek egyesület, amelynek elnöke a megszületésekor ott bábáskodó volt titkár, dr. Balogh Elemér. A jelenlegi titkárral, a hatgyermekes Pelyva Imrénével és a negyedik babának nemrégiben életet adott, új jövevényel, Bene Lászlóné dr. Mécs Zsuzsannával a szegedi örömkörről, gondokról beszélgettem.

Meglepő volt számomra az a mai panaszkodós világban szinte kirívóan derűs mentalitás, amellyel az élet diktálta feladatokhoz hozzáállnak ezek a több gyermeket nevelő anyák. Kesergés és sírás helyett, mint mondták, 730 fős közösségükben a legtöbben azt nézik, hol a munka, mikor, hogy csinálják. Amikor sajnos sokfelé eluralkodik a tettek elődázása, a „miért nem”-féle magyarázkodás, az igazán nem unatkozó nagycsaládos papák, mamák erejéből, idejéből futja még másokra is. Példaként említették a dorozsmai, 16 gyermekes Farkasékát: a családfő nem volt rest részt venni egy házbontásban, hogy sorstársán így segítsen. Nem volt gond, hogy a rizsakció idején egyikük lakásán éjjel egyig kellett csomagolniuk az olcsóbb portékát, hogy másnap oszthassák a rászorulóknak. „Azt a jókedvet, ha látni volna!” – emlékezett most is vidáman a titkár, mint valami jó bulira. Akárcsak, amikor a busszal idelátogató bicskei nagycsaládosoknak rendezett Tisza-parti „partit”, a bécsi szafariban, a pesti nagycirkuszban szerzett élményeket, vagy nyolc család hajdúszoboszlói nyaralásának felédhetetlen pillanatait elevenítette föl. Terveikről szólva elmondták: keresik a kapcsolatot az ország más vidékein élő nagycsaládosokkal is. Azt szeretnék, ha tárt ajtókkal fogadná saját otthonában egyik egyesületi tag a másikat – a négyzetméterektől függően – néhány gyermekével együtt. Mert ahol jut hely hétnak, nyolcnak, ott jut tíznek is. A kölcsönös vendégeskedés szokása hozzásegítene őket a már alig megfizethető országjáráshoz, üdüléshez is.

A pártsemleges, vallási türelmet hirdető Fészek tagjai tudják: nemcsak kenyérrel él az ember. Amit lélekkel, kétkézi munkával elő tudnak te-

Talán a véletlen szeleme segítette őket, amikor egyesületük kezdőbetűiből ez a bibliai név kerekedett ki, szimbolizálva az életre „ítéltetettek” együvé tartozását. A Nagycsaládosok Országos Egyesületét az anyaság tisztelete, a család iránti felelősség érzése hozta létre. Az egymással összefogó, több gyermeket nevelő házaspárok célja az, hogy sajátos érdekeiket képviseljék és szolgálják, ugyanakkor mintegy példát mutassanak a társadalomnak: rengeteg erő, tettekrekésztség és erkölcsi érték van ezekben az egymást segítő közösségekben.

remteni, előteremtik maguk. Mégis sokan vannak, akik szűkölködni kénytelenek. Ahol sok az éhes száj, ahol rohamosan magasodnak az ajtófélfán a centiméterek, ott talán soha nincs elegendő az eledélből és a ruhából. Irodává vált garázsban és lakószobában már karácsonyra készülődnek a legaktívabb szülők. Jétékokat, meleg holmit, könyvet, édességet szívesen fogadnának, mindazt, amit a fenyőfa alá rakhatnak majd a maguk talán szerényebb ajándékai mellé. Örömmel újságolták, miközben már a cikket írtam: máris pénzt ajánlott föl a szalámigyár, a Sütőde Kft. a Paprikaföldolgozó Rt. a kenderfonó vállalat, konzerveket küldött a Papagáj Market, egy vállalkozó adományaiból ruhákat ajándékozott a Soroptimist, segítenek a máltaiak, a Volán és a Vöröskereszt. Reménykednek, hogy az idén szebb karácsonyuk lesz: tavaly ugyanis csupasz maradt a közös karácsonyfa...

Kérni nem szeretnek, de tanúsíthatom: jó érzéssel tölti el őket, ha bárki, nem közülük való megörvendeztetni a gyerekeket bármilyen figyelmességgel, ajándékkal. Szükségük van a társadalom értékredjüket méltányoló jelzéseire. Arra, hogy mint a jövőt szállító, keményen evező bárka utasai, érezzék: azért kedvező szélben hajóznak.

Chikán Ágnes

A Gyífkó család a felvidéki – ma szlovákiai – Losoncról származik, több mint kétszáz éve öröklődik apáról fiúra a szíjgyártás hagyományos technikája. A család egyik ága ma is Losoncon él, s őrzi ezt a nem könnyű mesterséget. Kisteleken 1932 novemberében telepedett le Gyífkó Gyula édesapja, akinek a kommunista fordulatig a legnagyobb megrendelője Pallavicini őrgrof volt. A szíjgyártás korábban összekapcsolódott a társzszakmával, a kocsigyártással; a fiákerek kárpitos munkáit is a lószerszámok készítője csinálta. Mint minden régi mesterségnek így a szíjgyártásnak is vannak átöröklhető szakmai fortélyai, nem mindegy, hogy az alapanyagként felhasznált marhabőrből honnét, mjt vágnak ki, melyik részéből mit készítenek. Alaposan meg kell tanulni bánni ezzel a különleges anyaggal, hogy az elkészült szerszám ne nyúljon, ugyanakkor kemény se legyen, a ló is szeresse. A bőr megformázása nehéz munka, akár napi tíz órát is ülve kell tölteni mellette, s a gyakori átszúráshoz erős hasizommal kell rendelkezni.

Gyífkó Gyula a '60-as évek elején kezdte a szakmát, eleinte egyszerű használati dolgokat csinált a környékbeli parasztembereknek. Néhány év múlva kezdett sok odafigyelést, ízlést, közügyességet igénylő díszesebb lószerszámokat is készíteni. Szeged környékén a natúr színben készült szegedi vágott sallangos lószerszám a legkedveltebb, de szívesen készít debreceni fekete, vagy bácskai nikkal színt is. Ma már csak megrendelésre dolgozik, mint mondja, a tömegmunkát sohasem szerette. De azt sem, hogy mostanában sok „újjazdag” olyan kéréssel jelentkezik, amit a régi, hagyományos motívumokkal dolgozó mesterember szakmai tisztességéből nem teljesíthet. A hozzáértő vásárló megmondja, hogy milyen fajtájú lóra, mekkora méretben, milyen díszítéssel szerszámot kíván, néhány hét múlva viheti is; sokszor csak egy fotót mutat, annak alapján is el kell tudni készíteni az árut. Ugyanakkor lépést kell tartani a nyugati konkurenciával, ezt csak a legfrissebb szakkönyvek és szaklapok segítségével lehet. A Lajtán túl nagy a verseny, csak a minőséggel lehet megélni.

A zsűrizzett díszkantár és a díszszerszámok Gyífkó Gyula legszebb munkái. (Fotó: Hárs László)

Fülöp herceg főlovásza is a vásárlója
„Édesapám készítette, ma a fiam javítja”
- mondja Gyífkó Gyula népi iparművész

Egy kiveszőfélben lévő régi szakma, a szíjgyártás művészi szintű művelője a kisteleki Gyífkó Gyula. Árpád utcai üzletébe lépve először a – fotónkon is látható – zsűrizzett, finom kidolgozású csipkeveretű lószerszám-különlegességeken, majd a fonott bőr sallangokon, lovaglókántáron akad meg a szem. Az 1987-ben népi iparművész címmel kitüntetett szíjgyártó és nyerges mester a családi hagyományokról beszél, amikor a szakmaválasztásról faggatott.

sebb szakkönyvek és szaklapok segítségével lehet. A Lajtán túl nagy a verseny, csak a minőséggel lehet megélni.

S hogy kik a vásárlói? Az 1978-as kecskeméti fogathajtó VB-n egy angol helikoptergyár négyesfogatót szerszámozta fel, később Fülöp herceg főlovásza kereste fel, s vásárolt a hercegi négyesfogató számára. A fogathajtó világ bajnok, Juhasz László is tőle vette az első garnitúráját. 1983-óta rendszeresen jár a nagy ausztriai és né-

metországi kiállításokra, vásárokra, s 1987 óta önálló exportjoggal is rendelkezik. A közeljövőben Brüsszelbe készül, de már mutatja a napokban érkezett meghívót az Egyesült Arab Emíráts fővárosába, Dubaiba az 1995 októberében rendezendő Arab International Horse Exhibition-ra. Ezekre a kiállításokra és vásárookra természetesen a leg szebb portékák, a parádés, sallangos szerszámok kerülnek ki. Egy parádés négyesfogatra va-

ló szerszám elkészítése 30-50 munkanapba is beletelik – az egyre dráguló marhabőrt is alaposan meg kell hozzá válogatni –, így az ára sem kevés: 150-400 ezer forint. A jó lószerszám nemcsak szép, hanem tartós is. Amikor az élet-tartamáról kérdezem, Gyífkó Gyula büszkén meséli, hogy van olyan parasztgazda, aki a '40-es években az édesapjától vásárolt szerszámot a napokban hozta a fiához javításra. A fia, Zsolt folytatja a családi hagyományt; Budapesten bőripari szakközépiskolát végzett, majd önálló iparendélyt váltott. Amíg lesz lósport, lesznek ígáslovak, addig szíjgyártóra is szükség lesz; valaha minden nagyobb településnek volt egy neves mestere, ma csupán négy-öt van az országban, aki hasonló szinten műveli.

Hollósi Zsolt

Szakma is, tudomány is
A bírói függetlenségről

„A bírói függetlenség és a bírói etika” címmel kétnapos konferencia kezdődött hétfőn a Legfelsőbb Bíróságon. A szakmai és tudományos tanácskozást az Amerikai Ügyvédi Szövetség által létrehozott Közép- és Kelet-európai Jogi Együttműködési Programja (CEELI) keretében a Legfelsőbb Bíróság és az Igazságügyi Minisztérium szervezte. A programban amerikai és nyugat-európai szakértők nyújtanak segítséget azoknak az országoknak, amelyek jogrendszerük és törvényeik átalakításával, módosításával foglalkoznak.

A konferenciát dr. Solt Pál, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és dr. David Gustafson, a CEELI magyarországi képviselője nyitotta meg. Solt Pál hangsúlyozta: a nemzetközi és a magyar jogban is előírt kötelezettség a bírói függetlenség biztosítása. Az ezzel kapcsolatos alapelveket figyelembe és alkalmazásra ajánlja a magyar törvényhozó testületnek, a kormánynak és a

közvéleménynek. Az amerikai, az olasz és az osztrák előadók szóltak arról, hogy a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalom megosztásának az elve a gyakorlatban csak akkor tud sikeresen érvényesülni, ha a három egyenrangú hatalmi ág elkülönítése valós és érvényesíthető. A hatalmi ágak alkotmányos különválasztása megteremtí a független bíróság alapjait, azonban ez önmagában nem garantálja az igazságszolgáltatás függetlenségét.

A

DÉLMAGYARORSZÁG

DÉLVILÁG

HDS

DÉLMADÁR

CSALÁDI BINGÓJÁTÉKA

Hogyan töltsd ki a szelvényt?

A: születési év utolsó két száma,
B: születési hónap száma,
C: a születés napja,
D: a személyi igazolványa számának két utolsó számjegye

Természetes, hogy a kisebb gyerekeknek még nincs személyi igazolványuk. Ők az utolsó, D rubrikába a szülők bármelyike igazolványának két utolsó számát beírhatják. Természetesen a szelvények külön játszanak, egymás számaiból nem lehet kicsipegetni!

27.

hét

HOROSZ PÓK

E heti tét: 25 000 Ft

• ÍGY JÁTSSZON! •

Mit tegyen, ha nyert?

Csajja a hónap alá nyertes szelvényét, személyi igazolványát valamint a HDS & Délmadár a heti számát és jöjjön be szerkesztőségünkbe, a Sajtóházba. (Szeged, Stefánia 10.) A nyertesek jelentkezését a nyerőszámok megjelenése utáni hét hétfőjén, 12 és 15 óra között várják munkatársaink. A megyében lakók a Délvilág városi szerkesztőségeiben: **Vásárhelyen** a Szőnyi u. 1., (Szeged Tourist), **Makón**, a Deák F. u. 2. (városi könyvtár) és **Szentesen**, a Kossuth u. 8. sz.

alatt is jelentkezhetnek. A pénzt vagy postán utaljuk ki, vagy személyesen vehető fel a nyeremény a Sajtóházban.

A nyeremény nettó 25 ezer forint. A nyereményadót a cég fizeti. Ha többen is szerencsések, akkor az összeg szétosztódik. Viszont, ha adott héten senki sem nyer, akkor a pénz halmozódik, átmegy a következő hétre.

Ugye megjegyezték, hogy nyerni csak akkor lehet, ha megvették a HDS & Délmadár a heti számát.

Legyen szerencséje a **HOROSZ PÓK-KAL!**

NYEREMÉNYSZELVÉNYEK

A	1.	B	A	2.	B
C	1.	D	C	2.	D
NÉV:		NÉV:			

A	3.	B	A	4.	B
C	3.	D	C	4.	D
NÉV:		NÉV:			

Az e heti 10 nyerőszámot a csütörtökön megjelenő HDS & Délmadár családi lapunkban találhatják!

HDS

DÉLMADÁR

Tel.: 62/481-281, Németh Andreánál.

Előfizethető telefonon,
a szegedi terjesztési csoportnál

Megvásárolható:
a megye összes településén a hírlapárusoknál, rikkancsoknál és az élelmiszerboltokban.

Gyere,
vár a Papagáj,
élelmiszer-mesevár!

A Szabadkai úton, a műjégpálya mellett. Nyitva: 0-24 óráig, a hét minden napján. Tel.: 62/321-370